

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

378.27

Hely

Idő

1914

Személy

Helyszám

Szerző

Cím

Diákgyűlés a nyomoruság miatt.

Forrás:

Az Újság

Bp.

(Hely)

1914 III/21.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Diákgyűlés a nyomoruság miatt.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest diákjai ma este hét órára a Társadalomtudományi Társaság nagytermében gyűltek össze, hogy hangos jajszóval adják tudomásul országnak-világnak bajaikat és nyomoruságaikat. A gyűlést a Galilei-Kör hívta össze és mintegy négyszázan jelentek meg rajta. Izzó, szinte elkeseredett hangulatban tárgyaltak bajaikról, nagy elhagyatottságukról és minden hivatalos szervezet közönyösségéről. Meghívták a kormányt, a fővárost, az egyetemet, hogy meghallgassák a küzködő diákság keserveit, ámde a teremben egyetlen hivatalos kiküldött se volt látható.

A gyűlést lefolyásáról ezt a tudósítást adjuk:

A gyűlést hét óra után a kör elnöke, *Ruttkay-Nedeczky Béla* nyitotta meg, a ki a diákság gazdasági mozgalmának változása után a többek között ezeket mondotta: Jogokat kívánunk, a melyeket megadni kötelesség. Gyáva az, ki e harezban nem áll meg. A diáknyomor ellen évek óta küzd a Galilei-Kör, a többi diákegyesület nem segít a diákon, hanem él belőle. A Galilei-Kör tíz év előtt kezdte gyűjteni az adatokat. A szomorú tények alapján panaszkodni mentünk az egyetemre, de az egyetem nem volt kíváncsi ránk. Ekkor röpi-veken hívtuk föl szervezkedésre a diákságot. Harmadféltizen írták alá a kérdőíveket, tehát a diákproletárság egyetemének nevében jelenthetem ki, hogy a tudomány megunta a nyomort.

A nagy éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó után *Csécsey Imre* előadó beszélt. Azzal kezdte, hogy a nyugati országok értelmisége a jómódu középosztályból kerül ki, míg nálunk a küzködő

kispolgári családok gyermekeiből. Ezért van, hogy nálunk keserves küzködés a diákélet. A diáknyomor problémája nálunk égetőbb, mint másutt. A statisztikai adatok megdöbbentő adatokat adnak a magyar diák nyomoráról. Kérdőiveinken megkérdeztük a diákságtól, hogy miből élnek és hogyan élnek. A diákságnak csak 46%-a volt eltartott, a többi magára utalt. Hatvannyolc százalék idegeneknél lakik s jövedelmük igen kevés esetben több havi száz koronánál. Ez az elfoglaltság sok időt foglal le, sokszor heti 24 órát. Sok diák tengődik a népkonyhán, de igen sok az irodai munka miatt kénytelen teljesen abbahagyni tanulmányait. Hetvenkét százalék maximum 30 koronát fizet lakásért. A lakások sokszor ablaktalanok és kétablakosak csak igen ritkák. Sok helyen hat diák alszik egyetlen szűk szobában. Az étkezésük többnyire népkonyhában, kifőzésben történik, sokan hideget esznek. Élelemre 2 koronánál többet nem költhetnek. Szomorú tény, hogy 59% betegnek vallotta magát. A jövőndő értelmisége tehát ilyen viszonyok között tengődik. Ilyen körülmények között lehetetlen a kellő tudományos megalapozottság, de még inkább lehetetlen a speciális buvázkodás. Diáknak lenni — társadalmi hivatás. A magasabb szociális igazságérzet megköveteli az államtól, hogy vegye védelmébe a diákot. A diákságnak jelentős a szerepe a közéleti mozgalmakban is. Külföldön hivatalos szervezetek küzdenek a diáknyomoruság ellen, nálunk támogatásról szó sincsen. A magyar közéletben igen sokszor jeles és nemesítő szerepe jutott a diákságnak. A hatalommal szemben és az igazságért a magyar diák igen sokat küzdött, de a magyar diákot ma nem látni az eszmék tűzvonalában, mert a külváros tömegszállásain tengődnek és czimeket másolnak és a tudóvszótól sanyargatva koplalnak. Ez a diáknyomor közéleti kihatása.

A diáknyomornak nem az értelmiség tulajdonsága az oka, ez hazug frázis. A kik hangoztatják, a szociális igények iránti érzéketlenségükről tesznek tanuságot. A diáknyomort a mai gazdasági rend egyenletlenségei idézik föl. A kormányzatnak éppen ez egyenletlenségek elsimitása lenne a kötelessége. Segítséget kellene nyújtani, meghallgatni kéréseinket. A nyomorgó diákság hiába várta az egyetem segítségét, sőt a rektor egy diákgyűlést is betiltott, de hiába várta az egyetemi egyesületek szolidaritását. A főváros se tett semmit, pedig a diákszállók építésével igen sokat tehetne. A hűvösvölgyi diáktelepre hivatkoznak a fővárosnál. Erről a telepről diáknak bizonyítani, hogy mennyire rossz, igazán fölösleges. Az egyházzal, a hadsereggel szemben sokkal bőkezűbb a főváros. Statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy a diákság segítése sem az államra, sem a fővárosra, de még az egyetemre sem róna különösebb megterhelhetést.

A hosszas taps és éljenzés csillapultával *Ripper Boriska* felolvasta a határozati javaslatot, a mely ezeket követeli:

1. Építsen a főváros haladék nélkül a diákság speciális viszonyainak szemmel tartásával és a szükségletnek megfelelő arányokban diákszállókat, a hol is a szobák árát minimálisan állapítsa meg.
2. Állítson fel a főváros és az egyetem közösen diák-lakás-közvetítő irodát.
3. Fejlessze ki a főváros a tisztviselői részére felállított étkezőt és neesak a hűvösvölgyi diáktelep lakóinak, de minden diáknak tegye lehetővé az ott ebédelést tizenkét órától kezdve. Az üzem kiszélesítésével a mostani 80 filléres ebédárakat csökkentse.
4. Hozza be az egyetemi könyvtár mindazokat a reformokat, a mik az e tárgyban két évvel ezelőtt tartott könyvtárgyűlésen előterjesztettek közül még egyáltalán nem, vagy nem kielégítően valósítottak meg. Ezek a következők: a) az olvasóterem sürgősen kibővítsék, illetőleg új könyvtárépület emeltessek; b) a könyvtár vasárnapon és ünnepeken is nyitva legyen; c) a kikölesönzés módja a maiktól eltérőleg szabályoztassék, és pedig: a kikölesönzés igazolás

1890.

alappjan, penz- és mindexletét nélkül történjek. A visszaadás szankciója a félelvi egyeztetés különbeni megtagadása legyen; d) a kikölesönzött könyvek száma a tudományos kérdés szükségéhez képest állapíttassék meg. 5. Építse fel a főváros a millenniumi alapítványból a tervbe vett Kulturházat és benne a nagy nyilvános könyvtárt, szelje fel a mostani fővárosi könyvtárt és fiókjait tankönyvekkel és legalább az új központot diákok részére szolgáló külön tanulószobával és dolgozó-fülkéekkel. 6. Állítson fel az egyetem a berlini Amtliche Akademische Auskunftstelle mintájára tudományos felvilágosító irodát. 7. Szereljen fel az egyetem olvasó szobát, a melyben megfelelően berendezett kézikönyvtár, folyóiratok és napilapok álljanak a diákság egyetemének rendelkezésére. 8. A szigorlati díjakra nézve hozassék be a szigorlati díjak hitelezésének rendszere ugyanolyan feltételek mellett, mint a milyenek a tandíjmentességre nézve fennállanak: szegénység és szorgalom alapján. A szigorlati díjakat az állam hitelezze. 9. Tűzze az egyetem sürgősen napirendre a diákság egészségi, sportügyének egyetemes szabályozását, a nehézkes egyetemi adminisztráció revízióját, a tankönyvzsora megszüntetését, az ösztöndíjrendszer demokratizálását. 10. Mindenféle diákintézmény létesítésénél hallgattassék meg a diákság képviselője (diákparlament), az intézmények igazgatásában pedig adassék hely nekik.

A határozati javaslatot egyhangu lelkes éljenzéssel elfogadta a diákgyűlés.

Ezután *Görög Pál* indítványozza, hogy küldöttségek menjenek az egyes tanárokhoz, kapacizálni őket a követelések támogatására. Az indítványt elfogadták.

Dukesz Artur panaszolja, hogy az egyetem vezetősége kevés rokonszenvvel viseltetik a diákság mozgalma iránt, s a diákküldöttség kérésére kifogásokkal válaszolt. Bizik azonban benne, hogy az összegyűlt fiatalság az akadályok ellenére is érvényesíti követeléseit. Ajánlja, hogy monstre-deputációk menjenek az egyetemhez, a főváros-hoz, a minisztériumhoz.

Neumann Antal, Kádár Imre és többek felszólalása után a gyűlés lelkes hangulatban oszlott szét.